

GARY CHAPMAN

Cele cinci limbaje ale iubirii pentru adolescenți

Cum poți să îți exprimi iubirea față de cei tineri

Gary Chapman

**Cele cinci limbaje
ale iubirii
pentru adolescenți**

CUM POȚI SĂ-ȚI EXPRIMI IUBIREA FAȚĂ DE CEI TINERI

Traducere din engleză de
IOANA-GABRIELA DUMITRESCU

CAPITOLUL 1

Ce înseamnă adolescența astăzi

ADOLESCENȚII nici măcar nu existau acum șaptezeci de ani... oarecum. Cel puțin nu erau percepuți ca generație distinctă, această separare fiind relativ recentă. Termenul *teenager* (adolescent, *n. trad.*) a început să fie folosit pe scară largă în perioada celui de-al Doilea Război Mondial. Deși de la apariția „oficială” a primilor adolescenți pe scena societății au avut loc numeroase schimbări, există destule asemănări între adolescenții anilor 1940 și cei ai secolului XXI.

De la stadiile incipiente ale culturii adolescenților până la versiunea contemporană a acesteia, temele fundamentale au rămas aceleași: *independența și identitatea proprie*. De-a lungul anilor, în societatea americană adolescenții și-au căutat neobosiți identitatea, încercând în același timp să își asigure independența față de părinți. Niciuna dintre aceste teme nu a avut prea mult răsunet până să „apară” adolescenții.

Înainte de era industrială, adolescenții munceau în fermele părinților până când se căsătoreau și primeau sau moșteneau propria bucată de pământ. Identitatea nu

reprezenta o năzuință a adolescentului, care devenea fermier de îndată ce era suficient de mare ca să lucreze la câmp. Băiatul sau fata erau copii până la căsătorie, moment în care copilul devenea adult.

Căutarea independenței și a identității

Până la începutul anilor 1940, independența adolescentului era de neconceput înainte de căsătorie. Însă industrializarea a adus cu sine numeroase schimbări în acest sens – identitatea depindea de alegerile personale mai mult ca oricând. Adolescentul putea învăța o meserie și putea lucra într-o fabrică, devenind astfel mecanic, țesător, cizmar etc. Independența începea și ea să devină o realitate, întrucât găsirea unui loc de muncă însemna de multe ori mutarea în satul vecin, unde, cu banii câștigați, se putea obține o locuință departe de părinți. Prin urmare, schimbările culturale mai ample au constituit contextul în care a început să se formeze cultura adolescenților.

Începând cu anii '40, adolescenții au urmat acest model de dezvoltare a independenței și a identității, însă într-o lume care se schimba rapid. Rând pe rând, electricitatea, telefonul, automobilul, radioul, avionul, televiziunea, computerul și internetul au extins posibilitățile de a dezvolta noi moduri de căutare a independenței și a identității. Adolescentul contemporan trăiește într-o societate cu adevărat globală. Este interesant de remarcat că, în pofida acestui fapt, el rămâne concentrat asupra propriei persoane – identitatea lui, independența lui. Acest subiect va fi discutat pe larg ulterior.

Locurile în care adolescentul își exprimă independența și identitatea s-au schimbat în timp, dar mijloacele de exprimare au rămas în esență aceleași: muzica, dansul, îmbrăcăminte, obiceiurile la modă, limbajul și relațiile. De pildă, genul muzical s-a diversificat de-a lungul vremii, de la big band la rhythm and blues, rock and roll, folk, country, heavy metal, rap și așa mai departe. Adolescentul de astăzi are o gamă mult mai variată de opțiuni. Un lucru e sigur: în orice situație, gusturile muzicale ale adolescentului vor fi diferite de cele ale părinților săi – este vorba despre independență și identitate. Acest principiu se aplică și în celelalte domenii ale culturii adolescenților.

Așadar, ce caracterizează cultura contemporană a adolescenților? Care sunt asemănările și deosebirile dintre adolescentul din familia dumneavoastră și generațiile anterioare de adolescenți?

Atunci și acum: cinci asemănări

1. Confruntarea cu schimbările fizice și psihice

Principalele provocări cu care se confruntă azi un adolescent sunt foarte asemănătoare celor care au definit și adolescența dumneavoastră. În primul rând, provocarea de a accepta schimbările care au loc în corp și de a se adapta la ele. Brațele și picioarele, extremitățile corpului, toate cresc, uneori într-un ritm inegal, ceea ce generează o nouă realitate: „stângăcia adolescentului“ (o posibilă sursă de stânjenală pentru acesta). Se dezvoltă, de asemenea, caracteristicile sexuale, ceea ce poate provoca atât entuziasm, cât și anxietate. Și ce părinte nu a suferit de fiecare dată când și-a văzut copilul luptându-se cu cel mai nemișos dușman, acnea?

Aceste modificări fiziologice stârnesc o mulțime de întrebări în mintea adolescentului. „Devin adult, dar cum o să arăt? Oare voi fi prea înalt sau prea scund? Dacă o să am urechile clăpăuge? Dacă voi avea sânii prea mici? Și nasul, cum o să fie? Am picioarele prea mari? Sunt prea grasă sau prea slabă?” Șirul întrebărilor continuă la nesfârșit în mintea adolescentului aflat în plin proces de dezvoltare. Modul în care răspunde acestor întrebări va avea un impact pozitiv sau negativ asupra identității sale.

Odată cu dezvoltarea fizică apare și un puseu de „creștere intelectuală”. Adolescentul își creează un nou mod de gândire. În copilărie, gândirea se bazează pe evenimente și acțiuni concrete. Adolescentul începe să utilizeze în gândire concepte abstracte precum cinstea, loialitatea și dreptatea. Această gândire abstractă aduce cu un univers largit al posibilităților nelimitate. Adolescentul are acum capacitatea de a reflecta la mijloacele prin care se poate schimba o anumită situație, la caracteristicile unei lumi fără războaie sau la modul în care și-ar trata copiii niște părinți înțelegători. Universul posibilităților extinse deschide tot felul de uși pentru identitatea proprie. „Aș putea să mă fac neurochirurg sau pilot sau gunoier”, își dă seama adolescentul. Posibilitățile sunt nelimitate, iar tânărul se poate imagina în diverse medii profesionale.

2. Vârsta rațiunii

Adolescența este și o perioadă a afirmării rațiunii. Tânărul are acum capacitatea de a gândi logic și de a-și da seama care sunt consecințele diverselor lui atitudini. Această logică se aplică nu doar propriei judecăți, ci și raționamentelor părinților. Vă dați seama de ce adolescentul poate fi

perceput adesea ca fiind „combativ“? De fapt el își dezvoltă abilitățile mentale. Dacă părinții înțeleg acest lucru, pot avea discuții semnificative și interesante cu copiii lor. În cazul în care nu înțeleg, relația poate deveni conflictuală, iar adolescentul se va vedea nevoit să-și încordeze în altă parte mușchii intelectuali abia descoperiți. Datorită acestei explozii a dezvoltării intelectuale și a acumulării de noi informații, nu de puține ori adolescentul se crede mai inteligent decât părinții săi și, în anumite privințe, poate că are dreptate.

Nivelul său avansat de gândire îl aduce pe adolescent într-o nouă zonă, plină de provocări: cea a relațiilor sociale. Schimbul de „idei“ cu cei din generația sa și ascultarea punctelor de vedere ale acestora dau naștere, pe de o parte, unor noi niveluri de apropiere și, pe de altă parte, unor relații potențial conflictuale. Astfel, formarea de găști (grupuri sociale închise, cu un număr redus de membri) are de-a face cu comuniunea de idei intelectuale mult mai mult decât cu hainele sau cu culoarea părului. Asemenea adulților, adolescenții tind să se simtă mai confortabil în preajma unor persoane care sunt de acord cu ei.

3. Confruntarea cu moralitatea și valorile personale

Capacitatea intelectuală de a analiza logic idei și acțiuni și de a prevedea consecințele anumitor convingeri dă naștere altei provocări căreia adolescenții trebuie să îi facă față frecvent: aceștia analizează sistemul de concepții cu care au fost crescuți și stabilesc dacă respectivele concepții sunt demne de a fi însușite sau nu. „Viziunea părinților mei despre Dumnezeu, moralitate și valori este corectă?“ Cu astfel de dificultăți trebuie să se confrunte fiecare

adolescent. Dacă nu îi înțeleg lupta, părinții ajung adesea să aibă o influență negativă și chiar să-l determine pe adolescent să se îndepărteze.

În momentul în care fiul sau fiica le adresează părinților întrebări despre concepții fundamentale, niște părinți înțelepți, care le vor primi cu bunăvoință, vor încerca să răspundă cinstit fără a fi autoritari și încurajând copilul să exploreze în continuare acele idei. Cu alte cuvinte, vor fi deschiși la un dialog cu adolescentul despre convingerile pe care ei le-au adoptat de-a lungul timpului. Dacă, dimpotrivă, părinții resping întrebările adolescentului și chiar îl fac să se simtă vinovat pentru îndrăzneala de a se fi gândit că părerile lor ar putea fi greșite, tânărul se va vedea obligat să își exprime îndoielile în altă parte.

4. Gândurile legate de sexualitate și căsătorie

O altă provocare importantă pentru adolescent o reprezintă faptul că acesta începe să își înțeleagă propria sexualitate, aflând în același timp care sunt rolurile sociale ale bărbatului sau ale femeii. Ce se cuvine și ce nu se cuvine în relațiile cu sexul opus? Ce se cuvine și ce nu când vine vorba despre propriile gânduri și dorințe sexuale? Aceste întrebări, ignorate adesea de părinți, nu pot fi ignorate de adolescent.

Sexualitatea adolescentului, care începe să se facă simțită, este parte din el, iar relațiile cu sexul opus sunt o realitate omniprezentă. Majoritatea adolescenților visează să se căsătorească și să aibă o familie într-o bună zi. În cadrul unui sondaj publicat acum câțiva ani, unor adolescenți li s-a cerut să ordoneze mai multe aspecte importante ale viitorului lor și „86% au afirmat că o familie stabilă va fi

cel mai important reper în planurile lor de viitor¹. Acești tineri petrec multe ore gândindu-se la călătoria care îi așteaptă, de la începuturile adolescenței până la acea căsnicie stabilă și până la familia dorită.

Părinții care vor să ajute se vor folosi de firescul conversațiilor în familie pentru a aborda subiecte legate de sexualitate, întâlniri și căsătorie. De asemenea, îl vor îndruma pe adolescent spre publicații și site-uri adecvate, care să li se adreseze la nivelul lor, oferind în același timp informații practice și pertinente. Pentru adolescenții implicați în asociații religioase sau de tineret, adulții prevăzători și preoții a căror activitate este dedicată tinerilor oferă deseori cursuri care abordează sexul, relațiile și căsătoria. Astfel de întruniri asigură un context social în care adolescenții au posibilitatea să învețe și să discute deschis, prietenește, despre această latură importantă a dezvoltării lor.

5. Un viitor sub semnul întrebării

Mai există o provocare comună pentru adolescenții de ieri și de azi: confruntarea cu întrebarea „Ce fac cu viața mea?” Această întrebare implică alegerea unei meserii, dar este mult mai profundă. De fapt, este o întrebare spirituală: „În ce merită să îmi investesc viața? Unde voi găsi mai multă fericire? Și unde pot aduce eu cea mai mare contribuție?” Oricât de filozofice ar putea părea aceste întrebări, pentru adolescenții noștri sunt de o realitate de netăgăduit. Mai întâi, ei trebuie să răspundă la întrebări precum: „Oare să merg la facultate? Dacă merg, unde mă înscriu? Să intru în

¹ *YOUTHviews* 6, nr. 8, aprilie 1997, p. 3. *YOUTHviews* este o publicație a Institutului Internațional „George H. Gallup”, Princeton, New Jersey.

armată? Dacă fac asta, ce armă să aleg? Sau să mă angajez? Pe ce fel de post?“ Desigur, adolescenții înțeleg că toate aceste alegeri duc undeva. Există ceva dincolo de pasul următor, pas care va influența cumva destinația lor finală. O provocare redutabilă pentru aceste minți tinere.

Dacă doresc să le fie de ajutor, părinții le vor împărtăși câte ceva din propria luptă, din bucuriile și dezamăgirile pe care le-au trăit chiar ei. Ca părinte, nu aveți cum să îi oferiți fiului sau fiicei dumneavoastră răspunsuri simple și nici nu ar trebui să faceți asta, dar puteți să le încurajați căutările și eventual să le prezentați persoane din diverse domenii de activitate, care să le vorbească despre parcursul lor. Îl puteți îndemna pe adolescent să apeleze la consilieri vocaționali, atât la liceu, cât și, mai târziu, la universitate. În esență însă, trebuie să îl încurajați să urmeze exemplul lui Samuel. Vechiul profet evreu a auzit chemarea Domnului pe când era adolescent și a răspuns: „Vorbește, căci robul Tău ascultă.“² Bărbații și femeile cu cel mai mare impact asupra istoriei omenirii au fost bărbați și femei care au simțit chemarea divină și pe care au trăit-o văzându-și în continuare de profesiile lor.

Cinci diferențe fundamentale

Constatând toate aceste asemănări, să nu uităm totuși că există o distanță considerabilă între adolescentul contemporan și adolescenții din trecut (chiar și din trecutul recent); această distanță este dată de contextul cultural modern în care tinerii se confruntă cu provocările descrise mai sus. Care sunt principalele diferențe culturale?

² 1 Samuel 3:10.

1. Tehnologia

Una dintre diferențele cele mai evidente constă în faptul că adolescenții contemporani au crescut într-o lume a tehnologiei ultraavansate. Părinții lor au crescut cu telefoane mobile, televiziune prin cablu și începuturile internetului, însă adolescenții „nativ digitali“ ai zilelor noastre aproape că nu concep lumea fără internet mobil, rețele sociale și săli de clasă tehnologizate. Orice film realizat vreodată este disponibil în flux continuu; orice cântec interpretat vreodată poate fi ascultat pe Spotify, grație omniprezentului telefon inteligent al adolescentului.

Totodată, adolescentul contemporan a crescut fără amintiri „dinaintea internetului“; adolescentul și internetul s-au dezvoltat împreună. Ceea ce noi numeam odată „autostrada informațională“ a crescut, devenind o vastă rețea mobilă ce îi influențează atât pozitiv, cât și negativ pe adolescenții de astăzi. Pe lângă accesul direct la ultimele noutăți în materie de filme, modă, muzică și sport, le mai sunt oferite și informații la cald, permițându-le să știe în orice moment unde sunt prietenii lor și cine s-a mai despărțit de cine. De fapt, prin proliferarea rețelelor sociale și a actualizărilor rapide, internetul nu doar că a depășit telefonul tradițional ca metodă de comunicare cu prietenii și de discutare a ideilor, ci l-a acaparat literalmente. Aveți mult mai multe șanse să vă vedeți copilul adolescent scriind mesaje, navigând pe internet și/sau jucând un joc video (adesea simultan) pe telefon decât să îl auziți vorbind la acel telefon. Astfel de realități tehnologice îl pun pe adolescent în legătură cu lumea și pun lumea în legătură cu el. Adolescenții de astăzi sunt expuși unui număr

de stimuli culturali mult mai mare decât ar fi putut visa părinții la vârsta lor.

2. Cunoașterea violenței și expunerea la aceasta

O a doua diferență culturală este generată de faptul că adolescenții noștri cresc cunoscând mult mai bine comportamentul violent al oamenilor. Pe de o parte, această cunoaștere se datorează progreselor tehnologice, mass-media redând mai multă violență, dar pe de altă parte ea reflectă pur și simplu setea, dacă nu obsesia pentru violență a culturii noastre. De multe ori filmele, cântecele și romanele noastre se întrec în scene violente. Un sondaj efectuat în rândul tinerilor a arătat că 36% dintre adolescenți văzuseră în ultima lună un film sau o emisiune de televiziune cu un conținut ridicat de violență.

Este interesant de remarcat că, potrivit sondajului, opt din zece adolescenți (78%) au declarat reprezentanților Gallup că „nu îi deranjează să vadă filme sau emisiuni violente“. Cu toate acestea, 53% dintre ei au fost de acord cu ideea că „violența prezentată de televiziuni și în filme transmite tinerilor mesaje nepotrivite“. Același sondaj a indicat că 65% dintre adolescenții intervievați consideră că „filmele și televiziunea au o mare influență asupra atitudinii tinerilor de astăzi“.³ Expunerea la violență nu se limitează la mass-media și la filme. Numeroși adolescenți contemporani au trăit chiar ei experiența violenței. Și-au văzut tații brutalizându-le fizic mamele sau au fost ei înșiși victime ale maltratărilor fizice din partea taților, a taților vitregi sau a altor adulți. Majoritatea adolescenților recunosc că școlile de stat găzduiesc deseori scene violente.

³ *YOUTHviews* 6, nr. 7, martie 1999, p. 3.

Unii adolescenți chiar se dedau la violență, inclusiv la omoruri. Deși rata generală a omorurilor din Statele Unite a rămas relativ constantă în ultimii treizeci de ani, rata omorurilor comise de tineri a crescut continuu. Cea mai mare creștere s-a înregistrat de la mijlocul anilor 1980 până la mijlocul anilor 1990, perioadă în care numărul crimelor săvârșite de tineri a sporit cu 168%. Conform FBI, în SUA au loc anual circa 23 000 de omucideri, dintre care 25% au drept autor o persoană în vârstă de cel mult douăzeci și unu de ani.⁴ Din fericire, statisticile ultimilor ani indică o reducere a violenței în rândul tinerilor, dar în multe comunități violența tinerilor rămâne cea mai gravă dintre probleme.

3. Familia fragmentată

Al treilea factor cultural care influențează adolescenții contemporani este natura fragmentată a familiei americane moderne. Potrivit unui sondaj adresat tinerilor, efectuat de Gallup cu câțiva ani în urmă, patru din zece adolescenți americani (39%) locuiesc doar cu unul dintre părinți. În opt din zece cazuri, părintele care lipsește este tatăl. Același sondaj a arătat că 20% dintre adolescenții americani locuiesc cu tatăl vitreg sau cu un alt bărbat care are o relație cu mama lor.⁵ Sociologii au constatat că „mai mult ca oricând, familiile noastre nu mai seamănă unele cu altele: avem tați care lucrează în timp ce mamele se ocupă de casă; tați și mame care lucrează și unii și alții, în afara casei; părinți singuri; părinți recăsătoriți care cresc împreună copiii fără legături de sânge; cupluri fără copii;

⁴ James Garbarino, *Lost Boys: Why Our Sons Turn Violent and How We Can Save Them*, Free Press, New York, 1999, pp. 6–7.

⁵ *YOUTHviews* 5, nr. 9, mai 1998, p. 2.

cupluri necăsătorite cu și fără copii; părinți gay. Trăim o perioadă de schimbări istorice în viața familiei americane.⁶ Un alt cercetător notează: „Încă nu deținem date privind consecințele acestei fragmentări, însă o perspectivă sociologică sugerează o legătură directă cu multe dintre presiunile sociale la care suntem martori zi de zi. Unele atitudini, stresul, alienarea... și scăderea puterii de concentrare sunt direct legate de presiunile adaptării la noi tipuri de familie.”⁷ Faptul că adolescenții zilelor noastre cresc adesea fără prezența familiei extinse nu este o noutate. James Comer, directorul Centrului de Studiere a Copilului de la Universitatea Yale, consideră acest lucru ca fiind un factor aproape la fel de hotărâtor precum dezintegrarea familiei-nucleu. Despre propria copilărie, Comer povestește: „Între casa noastră și școală se găseau cel puțin cinci prieteni apropiați ai părinților mei care să raporteze toate prostiile pe care le făceam. Pentru puștii de azi nu mai există astfel de oameni.”⁸ În trecut, adolescenții se puteau baza pe familiile lărgite, pe relațiile sănătoase cu vecinii, pe biserică și pe grupuri ale comunității. De cele mai multe ori, adolescenții (și părinții) de azi nu au astfel de sisteme de sprijin.

4. Cunoașterea sexualității și expunerea la aceasta

Atmosfera vădit sexuală de astăzi, cea în care cresc adolescenții noștri, este foarte diferită. Membrii generației *baby boom* a anilor '60 s-au răzvrătit împotriva moravurilor sexuale tradiționale ale părinților lor, dar nu au uitat care

⁶ Jerrold K. Footlick, „What Happened to the American Family?“, în *Newsweek*, ediție specială, iarnă/primăvară, 1990, p. 15.

⁷ Eric Miller în colaborare cu Mary Porter, *In the Shadow of the Baby Boom*, EPM Communications, New York, 1994, p. 5.

⁸ Richard Louv, *Childhood's Future*, Anchor, New York, 1990, p. 6.

sunt regulile sexuale și uneori chiar s-au simțit vinovați că le încalcă. Însă adolescentul de acum a crescut într-o lume lipsită de reguli sexuale. Filmele, mass-media și muzica pun semnul egalității între sex și iubire și prezintă actul sexual ca pe o parte integrantă a unei relații profunde. Astfel, foarte mulți adolescenți și-au deja început viața sexuală.

Adolescenții care nu și-au început viața sexuală au frământări precum: *Ratez oare ceva important? E ceva în neregulă cu mine?* Pe de altă parte, cei care sunt activi din punct de vedere sexual au altfel de sentimente negative: de multe ori se simt folosiți, abuzați și goi pe dinăuntru.

Adolescentul contemporan trăiește într-o lume în care sexul este parte integrantă a unei relații, dar și în care, din ce în ce mai des, tinerii locuiesc împreună înainte de căsătorie, iar relațiile homosexuale sunt promovate ca stil de viață alternativ. Mai mult decât atât, cuvintele *bisexual* și *transsexual* fac parte din vocabularul de bază al adolescentului modern. Într-un sens cât se poate de real, sexul a devenit zeul Americii, varietatea „altarelor“ și a locurilor de „venerare“ fiind pe măsura imaginației umane. Acesta este universul în care adolescentul zilelor noastre trebuie să străbată apele oricum înspăimântătoare ale propriei sexualități, ce începe să se manifeste.

5. Neutralitatea valorilor morale și religioase

În fine, adolescentul contemporan crește într-o lume cu adevărat postcreștină. În domeniul religiei și al moralei nu există certitudini. De cele mai multe ori, generațiile anterioare de adolescenți americani puteau oferi o definiție pentru comportamentul moral și cel imoral, astfel de judecăți morale bazându-se în primul rând pe scripturile iudeo-creștine. Adolescentul contemporan nu are

această capacitate. Pentru prima oară în istoria Americii, o întreagă generație crește fără valori morale certe. Valorile sunt adesea neutre; tânărului i se spune că tot ce percepe el ca fiind bun este bun. Binele și răul sunt relative.

Adolescența a fost întotdeauna o perioadă de explorare a ideilor religioase. Adolescenții pun întrebări despre credința sau necredința părinților lor. La fel ca în alte domenii, ei încearcă să își clarifice identitatea proprie. Ceea ce deosebește lumea contemporană, datorită caracterului său global, este expunerea tinerilor la numeroase credințe religioase, atât cu ajutorul tehnologiei moderne, cât și prin intermediul prietenilor care sunt membri ai altor religii.

Religia este importantă pentru adolescentul modern. Potrivit unui sondaj recent, aproximativ jumătate dintre adolescenți (51%) consideră că religia are o influență semnificativă asupra vieții lor de zi cu zi.⁹ Peste trei sferturi dintre tineri (82%) se identifică în prezent cu un grup religios organizat. O treime dintre adolescenți (36%) afirmă că se simt „foarte“ aproape sau „extrem“ de aproape de Dumnezeu și mai mult de jumătate și-au luat un angajament personal de a-și trăi viața pentru Dumnezeu (55%).¹⁰ Patru din zece tineri (40%) au declarat că participă la slujbe religioase cel puțin o dată pe săptămână.¹¹ Adolescenții de astăzi sunt mai interesați de latura relațională și de experiențele trăite în cadrul grupărilor religioase decât de credința abstractă. Când oferă acceptare,

⁹ Christian Smith și Melinda Lundquist Denton, *Soul Searching: The Religious and Spiritual Lives of American Teenagers*, Oxford University Press, New York, 2005, p. 40.

¹⁰ *Ibid.*, pp. 31, 40, 45.

¹¹ *Ibid.*, p. 37.

grijă și sprijin, gruparea spirituală îi atrage pe adolescenți chiar dacă uneori aceștia nu sunt de acord cu multe dintre convingerile religioase ale acesteia.

Părinții *pot* îndruma

Aceasta este lumea în care copilul dumneavoastră a devenit adolescent. Vestea bună este că adolescenții de azi caută îndrumarea părinților. În cadrul unui sondaj recent, adolescenții au declarat că părinții au mai multă influență decât prietenii asupra următoarelor decizii: înscrierea la facultate, participarea la slujbe religioase, efectuarea temelor pentru acasă și consumul de băuturi alcoolice. De asemenea, părinții au un cuvânt de spus în legătură cu viitoarea meserie sau cu planurile de carieră. Influența prietenilor este mai mare în cazul deciziilor imediate privind aspecte precum chiulul, întâlnirile, coafura sau tipul de îmbrăcăminte.¹² Potrivit sondajului, când adolescenților li s-a cerut să răspundă la întrebarea „cine are cea mai mare influență asupra deciziilor tale, părinții sau prietenii?“, s-a dovedit că deciziile în care influența părinților cântărește cel mai greu sunt cele ce par să aibă un impact major asupra tipului de persoană în care se va transforma adolescentul. Da, copilul dumneavoastră adolescent va fi influențat de prietenii în anumite privințe, însă părinții reprezintă încă principala sursă de influență asupra gândirii și comportamentului său. Următoarele capitole ale acestei cărți au scopul de a vă ajuta să învățați cum să satisfaceți eficient nevoia de iubire a adolescentului, punând astfel bazele unei relații prin care îl veți putea influența mai eficient în toate celelalte domenii.

¹² *YOUTHviews* 5, nr. 1, septembrie 1997, p. 1.

Mi-aș dori să pot înmâna personal această carte tuturor părinților de adolescenți, spunându-le: „Am scris-o pentru dumneavoastră. Știu că vă iubiți copilul. Însă nu sunt sigur că el vă simte iubirea. Nu presupuneți că totul e bine. Învățați limbajul primar de iubire al adolescentului și vorbiți-l frecvent. Nu este ușor. Știu. Am trecut prin asta. Dar merită efortul. Roadele le va culege adolescentul, dar și dumneavoastră.“

Nimic nu este mai important pentru generațiile viitoare decât eficiența cu care îi iubim pe adolescenții de acum.

— Gary Chapman

CURTEA VECHÉ

www.curteaveche.ro

ISBN 978-606-44-0064-2

9 786064 400642